

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus IX. De rescriptis ab excommunicato impetratis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

collati, facta ab excommunicato vitando? *ꝛ.* eam esse licitam & validam, teneri ab Hurtado D. 7. de excom. diffic. 3. versu *admissio tamen*; quia nihil novi juris confert; sed alter ab excommunicato sumit tantum, quod est suum, at hoc licitum est; ita ille, Suarez autem D. 14. S. 2. n. 34. & Filliucius cum Leand. cit. q. 21. docent, non esse validam; quia licet possessio non conferat novum jus, multum tamen illud firmat, & securius reddit, quod est aliquod commodum ex beneficio, quo tamen vi talis excommunicatus privatus est. Sed hæc ratio potius est contra recipientem, non verò admittentem: videtur tamen probari posse ex eo, quia talis admissio est actus jurisdictionis spiritualis; hæc enim privatus est excommunicatus vitandus.

1970 Dubitatio est 3. quid dicendum de resignatione beneficii ab excommunicato facta? *ꝛ.* resignationem beneficii simpliciter factam à quolibet excommunicato in manibus Prælati, à quo beneficium confertur, validam esse; cum nullo jure irritetur. Dubium tamen est, an valeat, si ab excommunicato vitando fiat in favorem tertii? affirmativam tenet Castropal. D. 2. de cens. p. 13. n. 26. quia talis nec confert, nec eligit, nec præsentat, nec instruit; sed tantum vult relinquere beneficium, si tertio detur: negativam autem Covarr. Suarez, Alterius, Filliuc. & alii; quia per hanc resignationem tertius acquirit aliquod jus; atque adeo æquivaleret electioni factæ à Clerico. Sed electio à Clerico vitando non valet; ergo nec talis resignatio. Cæterum verius videtur, per talem resignationem nihil juris acquiri Resignatario, nisi per eum, ad quem pertinet, admittatur; ergo non est, unde ex illo excommunicationis titulo invalidetur. Et ideo negatur, eam electioni æquivalere.

1971 Dubitatio est 4. quid dicendum de institutione præsentati, vel confirmatione electi ad beneficium, facta ab excommunicato vitando? *ꝛ.* invalidam esse; ita Suarez D. 14. l. 2. n. 32. illi enim actus supponunt jurisdictionem spirituales in instituente, vel confirmante, & à collatione simpliciter sumpta differunt, quod institutio non sit omnino libera, sed restricta ad personam præsentatam; Sic Suarez cit. Idem dicendum est de postulatione solenni, facta ab excommunicato vitando; habet enim vim electionis, quæ nulla est, si

à tali fiat. Secus, si sit simplex; hæc enim non habet vim electionis, sed est quid facti, non juris; Sic Suarez, Filliuc. & alii, etiam Leander q. 27. 28. si tamen Prælati sciens defectum postulanti, postulationem admittat, & confirmet, postulatio habuit effectum electionis, & confirmationis; Leander q. 20. in similitudine de præsentatione, & q. 27.

ARTICULUS. IX.

De rescriptis ab excommunicato impetratis.

PER rescriptum Pontificium intelliguntur responsa, & literæ Pontificis, quæ vel pro justitia administranda, vel beneficio conferendo, aliæ de causa redduntur; ita Joannes Streinius in prolegom. juris Canon. §. 10. de rescript. hinc quando rescriptum datur contra jus commune, dicitur privilegium, vel dispensatio; si ad lites, rescriptum justitiæ, ut si Pontifex constituat Judicem, qui causam cognoscat. Alia sunt rescripta gratiæ, quod per illa concedatur aliquid præter jus; ut si alicui personæ idoneæ assignetur præbenda, vel tribuendo jus ad beneficium vacaturum (quæ concessio dicitur *expectativa gratia*) vel mandando Ordinario, aut alicui executori, ut de beneficio vacante provideatur Clerico, & hæc vocari solent *mandata*, ita Streinius. Rescriptum de beneficiorum provisione aliud est *in forma dignum*, seu commissaria, committendo nimirum alteri collationem beneficii, quod Streinius, ut notavi, vocat *mandatum*; aliud *in forma gratiosa*, quod fit, cum per ipsas literas immediatè confertur beneficium: his positis ad q. propositam

ꝛ. Nullum rescriptum Pontificium ab excommunicato vitando impetratum, nullumque processum virtute illius habitum, esse validum, sed omnia ipso jure irrita; nisi detur super excommunicationis vel appellationis articulo; ita expressè statuit Gregor. IX. c. 1. de rescriptis in 6. ibi; *ipso jure rescriptum, vel processus per ipsum habitus, non valeat, si ab excommunicato (super alio quàm excommunicationis, vel appellationis articulo) fuerit impetratum.* Excipe, nisi detur cum clausula ad effectum gratiæ, ut supr. iam notavimus; nam quoad illum effectum concedunt absolutionem & valorem, Et hanc clausulam in iis duntaxat, à quibus absolvi possunt, etiam Episcopi suis

fuis rescriptis apponere valent; ita Garcia, Ugo- lin. Castropalaus D. 2. p. 10. n. 29. & Gibalinus de iurisdic. sacra, disq. 7. n. 17.

1974

Quaestio est, an hoc etiam affirmandum sit de rescriptis datis ab Ordinariis, Pa- pae inferioribus, quod diximus de Pontifi- ciis? affirmativam tenet Alterius apud Le- andrum cit. q. 2. sed probabilius negatur; quia, ut patet ex contextu capituli, & di- scursu tituli, Gregorius ibi loquitur solum de rescriptis *Apostolicis*; quod etiam sentit Suarez, de rescriptis ad privilegia & gratias, per excommunicatum impetratum a Prin- cipe seculari. Aliqui autem constitutionem Gregorii volunt intelligi solum de excom- municato vitando, secus de tolerato; & hoc verum esse censet Archi-Diaconus, & probabile iudicat Suarez, ac Navatrus apud Castropal. p. 12. hic tamen etiam de aliis de omnibus vult intelligi, cum indefi- nite loquatur, & nulli excommunicato fiat favor, excipe, nisi habeat clausulam abso- lutionis ad effectum gratiae; vel fiat in fa- vorem fidelium. Tunc enim respectu ex- communicati tolerati valerit.

1975

Circa praesentem quaest. ulterius not. 1. collationem beneficii validam esse, factam per rescriptum Pontificium in forma gra- tiosa, licet tempore rescripti excommuni- catus sis; quia per hoc ipsum rescriptum absolveris ad effectum gratiae; ita Castro- pal. cit. p. 10. n. 28. qui secus dicendum censet, si rescriptum fiat in forma commis- saria. Tale enim rescriptum non conti- net collationem, sed solum mandatum conferendi, & huic, non illi prodest ab- solutio in rescripto data, atque adeo talis pro collatione aget novam absolutionem a cen- suris: Gibalinus tamen cit. n. 17. §. *mibi*, probabilius censet, si rescriptum in forma commissoria datum sit ad beneficium va- cans, valide a commissario beneficium conferri, esto tempore rescripti, vel im- petrationis recipiens in excommunicatione sit; quia per clausulam, *teque absolven- tes*, contentam in mandato, censetur dis- pensatus ad effectum impetrationis. Cadit enim in adequatum effectum rescripti, qui est in hoc casu, ut Commissarius Titio va- lide conferat beneficium non obstante quo- cunque censurarum impedimento. Aliud est, si mandatarius post acceptum ejusmo- di rescriptum ad beneficia vacatura, de no- vo incideret in excommunicationem. Tunc enim, ut valide reciperet benefi-

Tom. V.

um, egeret novam absolutionem. Sic ille. V. l. 1. tit. 3. de rescript.

ARTICULUS X.

An excommunicatus gaudeat jurisdictione Ecclesiastica?

Quaestio est, an excommunicatus vi- tandus, omni iudiciaria potestate in foro Ecclesiastico, sit privatus? & nullum talem excommunicatum excommunicatione durante licite uti sua jurisdictione, quam alias habuit, vel haberet eam seclusam; patet ex c. *audivimus*, 24. q. 1. ubi Alexander II. ad Valerianum Episcopum, *audivimus*, inquit, quod *Henricus, Ravennas Archi-Epi- scopus, visus sit te excommunicare. Verum, quia excommunicatus te excommunicare non potuit, Apostolica auctoritate te, tuosque ab- solvendo, mandamus, exinde nunquam cu- rare. c. ad probandum*, 24. de sent. & re iudicata, ubi *reprobatur sententia lata a Dele- gatis, si unus eorum fuit publice excommuni- catus*, c. 1. de suppl. negl. Praelator. in 6. ubi habetur jurisdictionem suffraganei ex- communicati non devolvi ad Metropolita- num. c. 1. de officio Vicar. in 6. ubi dicitur, quod acta Successoris Officialis ex- communicati non valeant, quae agit ipso excommunicato manente, si jurisdictione solum ab eo recepta hoc facit; denique c. *decernimus*, de sent. excom. in 6. Alexan- der IV. decernimus, inquit, ut Iudices se- culares per sententiam Ecclesiasticam ab ec- clesiasticis Iudicibus (Canonicam monitio- ne praemissa) repellere excommunicatos ab agendo, patrocinando & testificando in suis curiis, & iudiciis compellantur. Unde Castropalaus D. 2. de cens. p. 13. n. 1. docet, quod si talis exerceat aliquem actum suae jurisdictionis, mortaliter peccet.

1976

Ex his iuribus etiam deducitur, acta excommunicati vitandi non solum esse illi- cita, sed etiam invalida. Et ideo talium sententiarum, vel quae de ipsorum mandato fuerint promulgatae, decernuntur inanes, & irritae, nullo unquam tempore valiturae, ut etiam colligitur ex c. *adversus*, 7. de Immunit. Eccles. Nam si eorum jurisdic- tio etiam durante excommunicatione in ipsis staret, verum non esset, quod Sum- mus Pontifex dicit, *excommunicationem, ab excommunicato latam, non esse curan- dam, quia non potuit excommunicare*; ita

1977

Kkk

Sua-